

Posudek oponentky diplomové práce

Katedra: Religionistiky
Akademický rok: 2017/2018
Název tématu: Neošamanismus v Českých zemích
Autorka: Bc. Martina Muselová

Text si klade za cíl analyzovat koncept šamanismu a následně jej porovnat s konceptem neošamanismu, který se na jeho základě začal později formovat. Druhá část práce se pak zaměřuje na neošamanismus na území České republiky. Část diplomové práce je založena na autorčině terénním výzkumu.

Předkládaná práce je především deskriptivního charakteru. Autorka v úvodu slibuje, že představí *historii setkávání západní kultury se šamanismem a formování tohoto konceptu přibližně od devatenáctého století. Pokusí se poukázat na některé předpoklady a předporozumění, se kterými k šamanům a šamanským tradicím západní kultura přistupovala a které většinou korespondovaly s dobovými paradigmaty, trendy ve společnosti apod.* (s. 11). Historie setkávání je v textu skutečně předložena, a to především z knih Thomase Duboise a Andreje Znamenskiho. Nastínění slíbených předpokladů a předporozumění je poněkud diskutabilní. Až na letmý odkaz k lingvistice badatelů 19. století (s. 25-26), který je spíše deskriptivního než analytického charakteru, se v textu více informací nenachází. Problematické mi to přijde především proto, že autorka v Závěru uvádí tvrzení, že *šamanismus je koncept vykonstruovaný západními badateli na základě setkávání se s tzv. „primitivními“ národy a jejich tradicemi. Ti přitom často nerefletovali svá předporozumění a předpoklady, a fenomény, které jim připadaly jako náboženské, typologizovali po vzoru jim známých náboženství* (s. 97). V rámci ústní obhajoby by mělo jasně zaznít, jaké předpoklady a předporozumění má autorka na mysli a na základě jakých argumentů je dle ní šamanismus vykonstruovaný koncept.

Na s. 16 se autorka přiklání k tomu, že je lépe hovořit o *šamanských tradicích* než o *šamanismu*. V rámci obhajoby by bylo dobré podrobněji rozvést, jaký je podle autorky v těchto dvou termínech rozdíl a jaký problém zavržením jednoho termínu a přikloněním k jinému, případně vyřeší. V neposlední řadě by mělo zaznít, co myslí fluidním systémem (s. 16, 29 atd.).

Na stranách 48-58 se autorka zabývá autory M. Eliadem, C. Castanedou a M. Harnerem. Je diskutabilní, zda si vzhledem k rozsahu podaných informací, zvláště poslední dva jmenovaní, zaslouží samostatnou kapitolu. Ještě více je však zarážející, že informace o všech třech autorech vycházejí především z děl DuBoise a Znamenskiho a jen velmi minimálně, pokud vůbec, z děl jejich vlastních.

V rámci ústní obhajoby by mělo v neposlední řadě zaznít, co bylo předmětem autorčina terénního výzkumu a k jakým výsledkům došla. Tato informace se v encyklopedickém přehledu ztrácí, což je na škodu.

Jazyková stránka textu je kvalitní. Studentka prokázala dobrou práci se zdroji.

I přes výše zmíněné výtky doporučuji práci k obhajobě. Navrhuji hodnocení **dobře**.

Zuzana Černá, Ph.D.

V Pardubicích, 25.1.2018